

Hamas manipuleert de media – en met succes

Hamas kleurt de berichtgeving, betoogt internetpubliciste **Ratna Pelle**. Media, en de VN en organisaties voor mensenrechten slikken dit klakkeloos.

In de discussie over de Gaza-oorlog komt veel niet of onvoldoende aan bod, aldus Jaap Hamburger en Willem-Gert Aldershoff (Trouw, 13 augustus). Dat onderschrijf ik helemaal. Zo is er weinig geschreven over de manier waarop Hamas de media manipuleert. De laatste weken zijn verhalen naar buiten gekomen van journalisten die bekennen dat zij niet vrij waren in wat te berichten vanuit Gaza.

Schrijven over het lanceren van raketten nabij VN-gebouwen, raketten die in Gaza zelf terechtwamen en daar kinderen troffen, tunnelingangen bij moskeeën, of ook het filmen van omgekomen Hamas-strijders: het was allemaal verboden. Ook de Foreign Press Association, de organisatie van buitenlandse journalisten in Israël, stelde hierover een kritische verklaring op. De tientallen Palestijnen die door Hamas zijn vermoord vanwege vermeende collaboratie zijn waarschijnlijk, evenals de doden door eigen vuur, opgeteld bij de ruim 2000 doden die Israël op zijn geweten zou hebben.

De cijfers van het ministerie van gezondheid van Hamas werden door mensenrechtenorganisaties, de VN en buitenlandse media kritiekloos overgenomen. Daarbij werd dan vaak toegevoegd dat de meesten vrouwen en kinderen waren, niettegenstaande statistieken waaruit bleek dat 80 procent van de doden man was, met een oververtegenwoordiging in de leeftijd tussen 18 en 50, toevallig de leeftijdsgroep van de meeste strijders. Gezien de bevolkingsopbouw in Gaza waren er juist relatief weinig vrouwen en kinderen onder de doden.

Mensenrechtenorganisaties mochten geen namen vrijgeven van omgekomen strijders, en Hamas droeg de bevolking op alle doden onschuldige slachtoffers van de Israëlische agressie te noemen. Het is voor journalisten moeilijk om objectief verslag te

Bij hoge uitzondering laten leden van de Al-Kassam Brigades journalisten toe in een ondergrondse tunnel. FOTO REUTERS

doen van wat er in een totalitair bestuurd oorlogsgebied gebeurt. Men zit soms letterlijk tussen twee vuren, is afhankelijk van lokale fixers, men weet nooit wie men kan geloven en moet telkens oppassen de autoriteiten niet te veel te irriteren.

Zoete koek

In een afgelopen april gepubliceerd rapport wijst onderzoeker Donatella Rovera van Amnesty International op de problemen bij onderzoek in oorlogsgebied. Lokale getuigen blijken vaak onbetrouwbaar en bewijsmateriaal wordt gemanipuleerd of zelfs gefabriceerd. Ook mensenrechtenorganisaties en de VN baseren zich vaak op ooggetuigenverslagen en laten zich slechts door één kant informeren (en worden door Hamas niet vrijgelaten in het verzamelen

van bewijs). Hiervoor is nauwelijks aandacht. In plaats van de lezers hierover te informeren, wordt vaak liever op de Israëlische propaganda gewezen en hoe de Israëlische burgers die voor zoete koek slikken.

Het lijkt alsof veel journalisten schrijven vanuit het beeld van een oppermachtig Israël en een hulpeloze onschuldige bevolking in Gaza.

Afgelopen weekend bombardeerde Israël bijvoorbeeld een flatgebouw. In de media werd benadrukt dat hier 44 families woonden en er een aantal gewonden vielen. Maar nergens stond dat er op dat moment volgens Israël alleen Hamasstrijders aanwezig waren. Vorige week was er veel aandacht voor de Nederlander die zijn Jad-Vasjem-onderscheiding teruggaf omdat een deel van zijn schoofamilie bij een Israëlisch bom-

bardement in Gaza was omgekomen. In het huis van die familie bevond zich echter ook een activist van de Al-Kassam Brigades.

Nederlandse Joden plukken de wrange vruchten van de woede die de eenzijdige berichtgeving over Gaza oproept. Ja, Israël heeft flink huisgehouden. Maar om te beoordelen wat proportioneel en gerechtvaardigd is en wat niet, hebben we het hele plaatje nodig, inclusief de cynische werkwijze van Hamas, die de eigen bevolking moedwillig in gevaar brengt en jarenlang cement en andere materialen misbruikte voor het bouwen van een uitgebreid tunnelstelsel en duizenden raketten.

De eisen van Hamas die door Hamburger en Aldershoff als zo redelijk worden aangemerkt, zien er in dit licht heel anders uit.

Ratna Pelle
medewerkster website www.Israel-Palestina.info

commentaar

De mening van de krant, verwoord door leden van de hoofdredactie en senior redacteurs.

Verbod op verheerlijken terrorisme is ongewenst, maatwerk is nodig

De vrijheid van meningsuiting levert soms pijnlijke dilemma's op

Voor een normaal mens is het bijna niet te bevatten, de golf van haat die het internet soms overspoelt. Als in die golf ook nog gruwelijke beelden worden verspreid als de onthoofding van mensen of andere vormen van moord, dan is de roep om er paal en perk aan te stellen volstrekt begrijpelijk. Want aan vrijheid van meningsuiting zijn ook grenzen, stelde de rechter bijvoorbeeld in het haatzaai-proces tegen Wilders. Die had overigens zelf die grenzen niet overschreden, concludeerde de rechter, maar in theorie was dit wel mogelijk. CDA-voorman Sybrand Buma stel-

de enkele dagen geleden dat er voldoende nieuwe grond is de grenzen nauwkeuriger vast te stellen, vanwege de groeiende dreiging van islamitische terreurgroepen als IS. Hij vindt dat het verheerlijken van hun daden strafbaar dient te zijn, mede omdat meer dan honderd geradicaliseerde Nederlandse jongeren deelnemen aan de strijd van IS in het Midden-Oosten. Als de daden van IS worden verheerlijkt, levert de vrijheid van meningsuiting een bedreiging op voor de samenleving waarin die vrijheid zo centraal staat, aldus Buma. Zijn voorstel heeft weinig steun gekregen en dat is terecht. 'Verheerlijken' is een vaag begrip, en

als teksten concreet worden door daadwerkelijk op te roepen tot moord, bevolkingsgroepen of individuen te bedreigen of recruten te werven voor geweldsdaden, dan zijn de opstellers van de teksten vrijwel zeker al aan te pakken met de huidige wetgeving. Net als bij andere vormen van extremisme moeten de grenzen in principe ruim blijven en moeten giftige gedachten worden bestreden met feiten en tegenargumenten. Slechts een klein groepje terreursympathisanten zet ook daadwerkelijk concrete stappen. Preventie en maatwerk is dan het parool, hoe moeizaam en complex dat ook kan zijn. En daarbij is strafrecht een laatste middel,

dat ook nu al beschikbaar is. Wel is de vraag of er niet harder moet worden opgetreden tegen de verspreiding van beelden van moord, zoals je de onthoofding van journalist James Foley moet noemen. Daarover kan een debat zinvol zijn, zoals eerder ook over het verspreiden en bekijken van kinderporno is gevoerd. Maar zolang ernstige geweldsdaden prominente nieuwsfeiten zijn en ook als zodanig besproken worden, zal het lastig zijn daarin een grens te trekken. Hoe onbevredigend ook: de vrijheid van meningsuiting levert soms pijnlijke dilemma's op, waarin eenvoudige oplossingen niet voor handen zijn.